

**Επιτυχημένα παραδείγματα
διαλειτουργικότητας
σε ελληνικά αποθετήρια
και σχετικά τεχνολογικά εργαλεία**

Νίκος Χούσος, Κωνσταντίνος Σταμάτης

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Αλέξανδρος Κουλούρης

ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

Διάρθρωση παρουσίασης

- Συσσωρευτές περιεχομένου – οφέλη και επιπλέον απαιτήσεις για διαχειριστές αποθετηρίων
- Η ανάγκη για επιλεκτική ανάκτηση (harvesting) μεταδεδομένων και σχετικοί μηχανισμοί
- Ένα επιτυχημένο παράδειγμα διαλειτουργικότητας σε ελληνικά αποθετήρια: παροχή ελληνικού περιεχομένου στη Europeana μέσω του έργου EuropeanaLocal

Το διεθνές σκηνικό σε συστήματα συσσωρευτών

- Πληθώρα συσσωρευτών σε εθνικό / διεθνές επίπεδο, καθένας με διαφορετικούς στόχους, φιλοσοφία και απαιτήσεις

Συσσωρευτές: τι παραπάνω από απλή ανάκτηση μεταδεδομένων;

- Μοναδικό κεντρικό σημείο για τη διάθεση του συνόλου του συλλεχθέντος περιεχομένου μέσω web services σε τρίτα συστήματα για αξιοποίηση σε ανάπτυξη νέων εφαρμογών.
- Αυτόματος έλεγχος για τη συμβατότητα των εγγραφών της κάθε επιμέρους ψηφιακής βιβλιοθήκης / αποθετηρίου με τις προδιαγραφές – εργαλεία και για διαχειριστές αποθετηρίων.
- Παραγωγή συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων πρόσβασης για το σύνολο του ψηφιακού περιεχομένου – λαμβάνοντας υπόψη απευθείας προσπέλαση υλικού στα επιμέρους αποθετήρια .

Ζητήματα για τους διαχειριστές αποθετηρίων

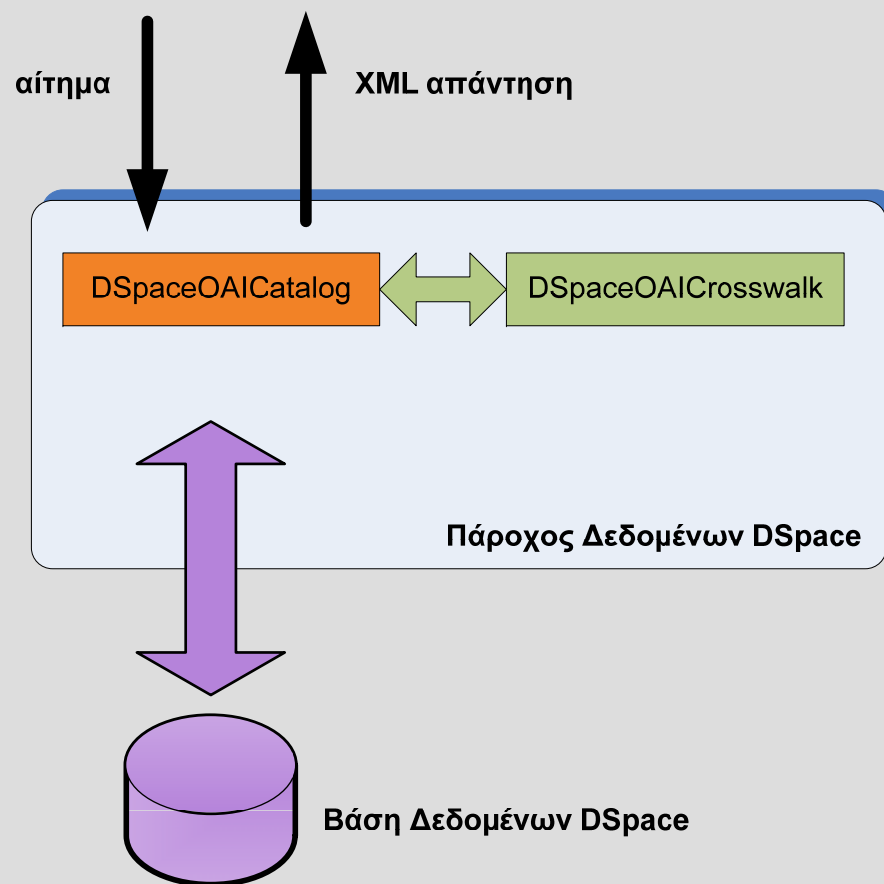
- Η συμβατότητα με συσσωρευτές είναι πλέον στοιχειώδης απαίτηση για κάθε αποθετήριο.
- Υποστήριξη του OAI-PMH ως πρωτοκόλλου συγκομιδής.
- Συμβατότητα του σχήματος μεταδεδομένων του αποθετηρίου με αυτό που προδιαγράφει ο εκάστοτε συσσωρευτής και υλοποίηση των απαραίτητων μετατροπών.
- Συμβατότητα των κωδικοποιήσεων τιμών των δεδομένων με αυτές που υποστηρίζει ο εκάστοτε συσσωρευτής.
- Επιλεκτική παροχή στους συσσωρευτές εγγραφών του αποθετηρίου.

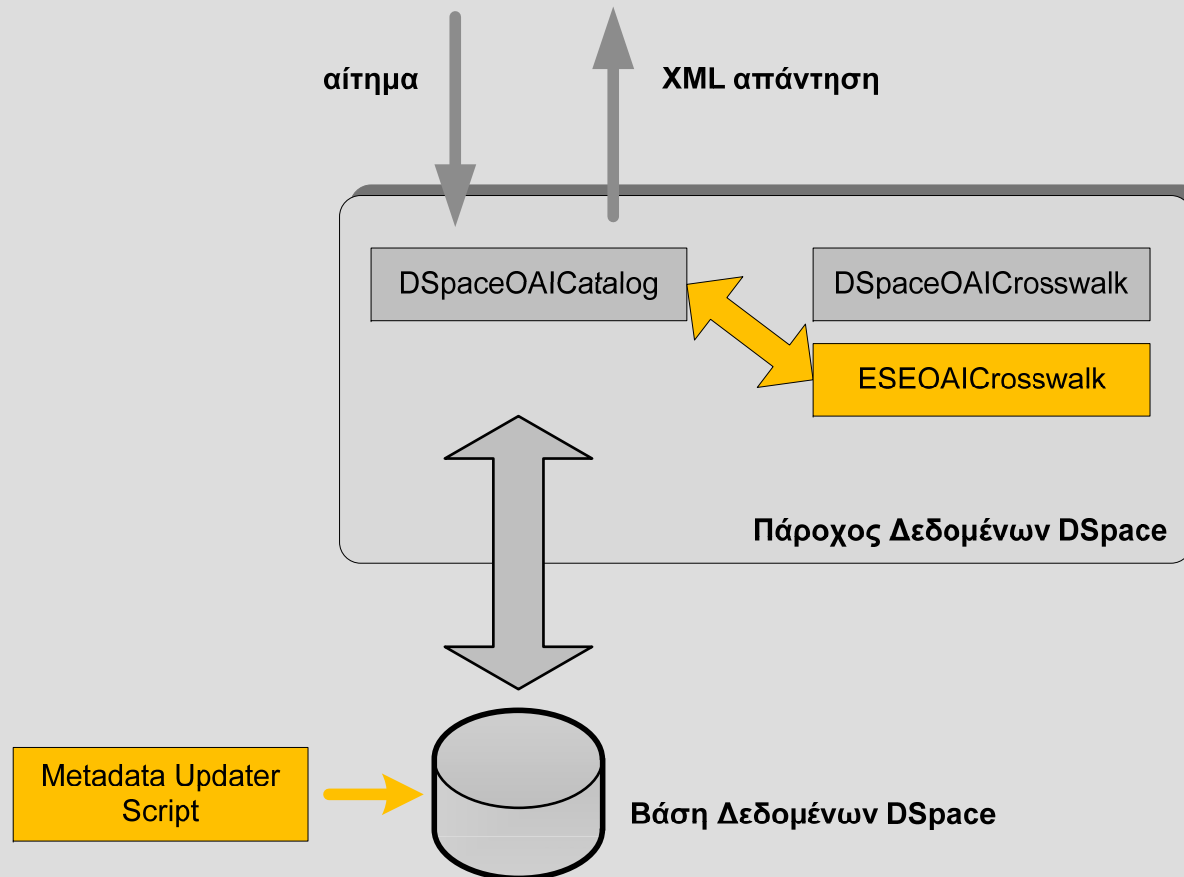
Γιατί επιλεκτική παροχή εγγραφών;

- Κάθε αποθετήριο μπορεί να τροφοδοτεί πολλούς διαφορετικούς συσσωρευτές με διαφορετικές απαιτήσεις.
- Συνήθη κριτήρια συσσωρευτών για επιλογή υλικού
 - Πνευματικά δικαιώματα (π.χ. μόνο εγγραφές με ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)
 - Θεματική περιοχή (π.χ. μόνο Επιστήμες Υγείας)
 - Τύπος τεκμηρίων (π.χ. μόνο διατριβές, μόνο περιοδικά, κλπ.
- Ο μηχανισμός των OAI-PMH sets είναι ανεπαρκής για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών των αποθετηρίων σε αυτό τον τομέα.

Διάθεση δεδομένων του DSpace μέσω OAI-PMH

DSpace plug-in για τη Europeana (ESE)

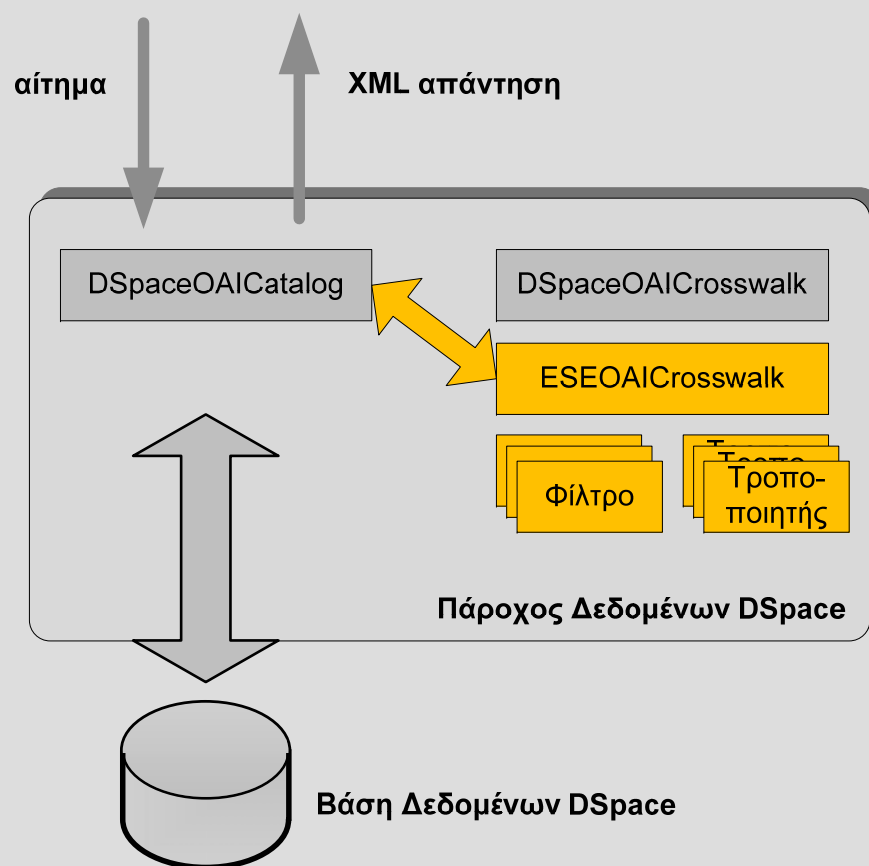

<http://vbanos.gr/blog/2010/02/02/dspace-plugin-for-europeana-semantic-elements-ese/>

DSpace plug-in για τη Europeana (ESE)

- Επέκταση του DSpace για παροχή μεταδεδομένων αποθετηρίων στη Europeana (σχήμα ESE, προσεχώς EDM)
- Μαζική συμπλήρωση πεδίων μεταδεδομένων του ESE
 - PHP Metadata Updater (Ε. Μπάνος / Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας)
 - Java Metadata Updater με αυτόματη προσθήκη των πεδίων ESE απευθείας στο σχήμα μεταδεδομένων του DSpace (ΕΚΤ)
- Παροχή / εξαγωγή μεταδεδομένων ESE μέσω OAI-PMH – δημιουργία ειδικού OAI Crosswalk (Ε. Μπάνος / ΔΚΒΒ)
- Πολύ εύκολο στην εγκατάσταση και χρήση με κάποιους περιορισμούς σε δυνατότητες παραμετροποίησης

Επέκταση DSpace για υποστήριξη ESE μέσω του OAI Extended Addon

Επέκταση DSpace για υποστήριξη ESE μέσω του OAI Extended Addon

- Ουσιαστικά πρόκειται για εναλλακτική υλοποίηση του ESE OAI Crosswalk με χρήση του ευέλικτου εργαλείου OAI Extended Addon (Πανεπιστήμιο Minho, Πορτογαλία)
- Επιτρέπει ευέλικτη παραμετροποίηση με χρήση διακριτών φίλτρων και τροποποιητών
- Εξαιρετικές δυνατότητες παραμετροποίησης αλλά μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στην εγκατάσταση και τη χρήση

EuropeanaLocal (EDLocal)

- Δίκτυο κατανεμημένων αποθετηρίων βέλτιστων πρακτικών
- Ανάδειξη ψηφιακού περιεχομένου τοπικών οργανισμών, βιβλιοθηκών, μουσείων, αρχείων, κ.λπ., μέσω της πύλης Europeana
- Προώθηση προτύπων μέσω της Europeana και ενίσχυση του περιεχομένου της

Ελληνικός εταίρος προγράμματος:

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας (ΔΚΒΒ)

Ελληνικοί φορείς που συμμετέχουν

- ▶ Αμερικανική Γεωργική Σχολή
- ▶ Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας
- ▶ Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
- ▶ Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- ▶ Μέγαρο Μουσικής – Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος «Λίλιαν Βουδούρη»
- ▶ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Περιφερειακό Τμήμα Κέρκυρας Κέρκυρας
- ▶ <http://openarchives.gr>

Ομάδα διαχείρισης έργου

Από τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας:

- ▶ Γιάννης Τροχόπουλος, διευθυντής και υπεύθυνος προγράμματος
- ▶ Γεώργιος Μπίκας, πληροφορικός

Εξωτερικοί Συνεργάτες:

- ▶ Δρ. Μανώλης Γαρουφάλλου, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- ▶ Καθ. Σαράντος Καπιδάκης, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
- ▶ Δρ. Αλέξανδρος Κουλούρης, ΤΕΙ Αθήνας
- ▶ Ευάγγελος Μπάνος, openarchives.gr
- ▶ Δρ. Δημήτρης Πρωτοψάλτου, MIRALab, University of Geneva
- ▶ Δρ. Ράνια Σιάτρη, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Σενάρια συμμετοχής φορέων

1. Να υπάρχει ψηφιακό περιεχόμενο και αποθετήριο
 - Dublin Core (DC), Europeana Data Model (EDM), OAI-PMH
2. Να μην υπάρχει ψηφιακό περιεχόμενο και αποθετήριο
 - Δημιουργία ή διάθεσή του μέσω της ΔΚΒΒ
3. Να υπάρχει περιεχόμενο που μπορεί να εκφραστεί σε XML
 - ΔΕΙΧΤο, www.deixto.com

Η κατάσταση σήμερα

- Έχει υλοποιηθεί το DSpace plugin για παροχή δεδομένων στη Europeana από την ομάδα EuropeanaLocal με συνεισφορά πρόσθετων λειτουργιών και από το ΕΚΤ, <http://vbanos.gr/blog/2010/02/02/dspace-plugin-for-europeana-semantic-elements-ese/>
- Έχει υλοποιηθεί συσσωρευτής μεταδεδομένων από τη ΔΚΒΒ στο πλαίσιο του EuropeanaLocal, aggregator.libver.gr
- Έχει γίνει δοκιμαστική αυτόματη συγκομιδή μεταδεδομένων από τη ΔΚΒΒ και από τη Europeana
- Πραγματοποιήθηκε σχετικό συμπόσιο στο ΕΙΕ, 19 Οκτωβρίου 2010, www.futurelibrary.gr

Αξίζει να δείτε

- www.futurelibrary.gr, δίκτυο επαγγελματιών της πληροφόρησης, αναπτύχθηκε από τη ΔΚΒΒ
- www.edlocal.eu, EuropeanaLocal
- www.europeana.eu, Europeana
- www.version1.europeana.eu, EuropeanaGroup, με δεδομένα για το Europeana Content Strategy, EDM, κ.ά.
- www.deixto.com, DEiXTo
- vbanos.gr, openarchives.gr
- openaccess.gr

Το μέλλον

- Europeana
 - Έκδοση Rhine (ήδη δοκιμάζεται)
 - Έκδοση Danube (από Μάρτιο 2011)

Ως Ελλάδα

- Θέλουμε περισσότερο (πολιτιστικό) περιεχόμενο
- Θέλουμε διασύνδεση αποθετηρίων
- Μπορείτε να συμμετέχετε από σήμερα κιόλας
- Τα πλεονεκτήματα είναι πολλά!

Ευχαριστούμε πολύ!

Δρ. Νίκος Χούσος, nhoussos@ekt.gr

Κωνσταντίνος Σταμάτης, kstamatis@ekt.gr

Δρ. Αλέξανδρος Κουλούρης, akoul@teiath.gr